

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

beregning på en anden måde. Betænkningen beregner støtten set fra statens side: hvad bliver udgiften? — medens Rachel Bager ser det fra byggeforetagendets side: hvordan bliver stillingen for det sociale og det private byggeforetagende? Hun tager herved med i beregningerne den ekstra rente, som det private byggeri må betale for de beløb, som det må skaffe ad privat vej, men som det sociale byggeri er forskånet for, fordi det kan få lån helt op til 97 pct. af omkostningerne. Hun kommer til, at når der regnes med, at såvel det private byggeforetagende som det sociale optager lån op til 97 pct. af omkostningerne, er nutidsværdien af de årlige ydelser, altså inklusive ydelserne til byggefonden, for henholdsvis det private og det sociale byggeforetagende praktisk talt den samme. Eller med andre ord: statens udgift bliver størst til det private byggeforetagende, når hensyn tages til beløb, der indgår i byggefonden; men dette opvejes af større renteudgift til tredieprioriteterne for det private byggeforetagende. Der synes derfor ikke meget grundlag for påstanden om, at det private støttede byggeri er særlig forfordelt ved den gældende lovgivning, og jeg tror, det foretrækker at have fri dispositionsret over et eventuelt overskud, selvom det beskattes, fremfor at skulle lade overskuddet gå til byggefonden. Det er dog klart, at lejen i det private støttede byggeri på grund af de særlige lempelser, loven tillader overfor det sociale byggeri, navnlig i de første år må blive væsentlig højere end i det sociale, og hertil kommer, at administrationen åbenbart ikke overfor det private byggeri fuldt ud udnytter de lempelser, loven tillader. Det fremgår således af betænkningen „Den fremtidige huslejepolitik“, at ministeriet ikke fuldtud har udnyttet adgangen til at yde afdragshenstand, ligesom det er anført overfor mig, at rentelepelsen overfor private byggeforetagender ofte kun er 1/2 pct., hvor loven fastsætter maksimum til 1 pct. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvorledes det forholder sig hermed; udnytter man fra ministeriets side lovens maksimumsbestemmelser om lempelser overfor det sociale byggeforetagende, men ikke overfor det private?

Man må undres over, at ministeren, når han fremsætter et så vidtrækkende forslag, lader alle de spørgsmål ligge, som kræver en dybere indtrængning i de boligpolitiske spørgsmål. Jeg tænker på foranstaltninger, som virker til en bedre udnyttelse af den foreliggende boligmasse, samtidig med at de peger fremad mod en afvikling af den ekstra-

ordinære lovgivning. Det er så meget mere uforståeligt, at ministeren ikke gør det, som embedsmandsudvalg I i sin betænkning anlægger en sådan linie.

Det var en fordel, at vi straks, da den sidste krig brød ud, havde et apparat, en lovgivning, som bevirkede, at vi undgik meget af den elendighed og svindel, som trivedes under forrige verdenskrig, og som også har virket til, at spørgsmålet om huslejeniveauet på en måde er mindre omfattende end under forrige krig. Tiden må være inde til, at man søger at klare sig sin stilling til den udvikling, der har fundet sted, og lærer af erfaringerne også fra tiden efter forrige verdenskrig.

Det er de mange forskellige huslejeniveauer, jeg tænker på. Ministeren har bl. a. givet udvalg I den opgave at behandle spørgsmålet udligning af huslejeniveauerne i gamle og nye ejendomme. Udvalget har nævnt forskellige muligheder for udligning og stillet et konkret forslag. Ministeren afviser tanken om en generel udligning med, at den vil stride imod det boligpolitiske mål at fastholde det lave huslejeniveau, og med en henvisning til de ustabile økonomiske forhold, ligesom også udvalgets forslag om en differentieret huslejeafgift afvises, og jeg forstår meget vel de betænkeligheder, der har fået ministeren til at afstå fra en løsning ad disse veje. Men ministeren stiller intet andet forslag i stedet, udover at der påtænkes forbedrede lejetilskudsregler til mindrebemidlede børnerige familier, en foranstaltning, mit parti ser på med stor velvilje. Ved ganske at give op overfor vanskelighederne har ministeren jo opgivet de nye lejeres interesse. Det forekommer ikke mig forsvarligt at lukke øjnene for de tragedier, der daglig udspilles, fordi mange i deres nød lejer en lejlighed til en leje, der er uforholdsmæssig både i forhold til lejlighedens værdi og i forhold til familiens økonomiske evne. De mange forskellige huslejeniveauer, vi har, medfører en meget ulige behandling af befolkningen. Det er navnlig unge, det går ud over; de må ofte begynde deres ægteskab boende hos familie, samlet eller adskilt, og de tvinges til at skaffe sig lejlighed i de dyre ejendomme og har deres besvær med at klare dagen og vejen. Disse lejere synes ministeren ikke at have tænkt på.

Forslagene om kontrol med lejen i alt nybyggeri og om ophævelse af 10 års fristen for indskriden mod misforholdsleje er i denne forbindelse ganske utilstrækkelige.

Da vi gennemførte boligstøtteleven af 1946, var baggrunden, at man ønskede i alt støttet byggeri at få en leje på 1939-ni-